

* **Varnost na Ogerskem.** Kako predrzno še gospodarijo roparji na Ogerskem, kažeti sledeči dve dogodbi iz zadnjih 2 tednov. Prejšnji petek poskusil se je napad na osebni vlak, prihajajoč z Budapešta proti Fünfkirchnu, ravno ko je bil na strminah sbaligetskega viadukta. Pišalka lokomotive je trikrat zaporedoma zabrlizgala v znamenje nevarnosti in v trenutku se ustavi vlak. Vodja vlaka zapazil je namreč tikoma pred vlakom zapreko na tiru in je k sreči mogel vlak še o pravem času ustaviti. Pokazalo se je, da je bil sred tira zakopan nad meter dolg kamen, malo naprej pa je ležal čez tir še lesen tram, tako da bi bil skoraj gotovo vlak skočil iz tira in se prekucnil v globočino, kjer bi bili potem nesrečne popotnike oropali peklenški hudobneži. K sreči zapazil je mašinst nevarnost o pravem času in tako odvrnil grozovito zločinstvo.

Z Oedenburga pa se naznanja, da sta prejšnji ponedeljek zvečer prodrli dva oborožena roparja v stanovanje grajščaka pl. Ruprechta, ko se je ravno po večerji vrnil v svojo pisarno in, ko so delavci njegovi še vsi bili v tovarni za sladkor. Tam zagrozila sta se mu, ga umoriti, ako jima ne dá denarja. Napadenec dá jima najprej za par tisuč desetakov, dalje pa še petdesetakov, tako da sta mu odnesla krog 8000 gold. in jo potem pobrala skoz vrata, katere sta prej zaklenila.

To so prav ljubeznjive razmere!

Naši dopisi.

Z Dunaja 15. nov. (Iz delegacij in o naučnem ministru.) Samo po sebi je razumljivo, da sedaj v delegacijah tiči vse zanimanje političnih krogov to uže zavoljo lastnega pomena, dalje pa še zavolj sedanjih homatij na balkanskem polotoku. — Zanimive bile so razprave enako zarad predmetov vnanje naše politike, zarad upora v Bosni in Hercegovini, pa tudi zarad vprašanj gledé naše vojne. — O vnanji naši politiki oziroma o ministru grofu Kalnokyu pisal sem zadnjič obširneje; o upravi Bosne in Hercegovine dalo bi se mnogo pisati, toda ne ravno povodom letošnjih obravnav v delegacijah. Pri razpravah proračunov vojnega ministerstva pa se je prav očitno pokazalo vrtanje nekdanje ustavoverne stranke. Ta prizadevala si je povsod iskati razlik med državnozborsko večino, oziroma Taaffejevo vlado in pa med načeli naše unanje politike ali pa med načeli vojnega ministra.

Pri razgovoru balkanskih homatij v budgetnem odseku spregovoril je dr. Rieger nekaj besedi nasproti izjavi grofa Kalnokya naglasujoč, da je gotovo pravi smoter naše politike, da se ohrani ravnotežje na Balkanu, ravno vzdržavanje „prejšnjega stanja“ pa bi se po zadnjih dogodbah morebiti ne priporočalo brezpogojno.

Ta dr. Riegerjev ugovor, katerega uže po vsem opravičujejo najnovejše dogodbe, dal je ustavovernim časnikom pa tudi ogerskim povod, celo vojsko zagnati zoper dr. Riegerja v prvi vrsti, poleg njega pa tudi zoper vso večino državnega zbora in pa Taaffejevo vlado. — Dr. Rieger govoril je vsled tega v javni delegaciji zopet o tem vprašanji, toda videti ni, da bi bil krik potihnil, za katerega si opozicija povod vzame, kjer ga najde.

Ko so levičarji videli, da z „narodnim razporom“ v naši vojni ničesar ne opravijo, pritirali so v razpravo „nemščino v naši vojni“ in pri dotični razpravi jim je res vojni minister Bilandt nekoliko vstregel, ko je gledé prihodnosti izrekel svoje „domoljubne bojznosti“, da vojna morebiti ne bo imela dosti podčastnikov nemščine

zmožnih, ako bode šolstvo po željah nekaterih dežel izključno narodno. Enako razliko našla je opozicija tudi pri odgovoru grofa Kalnokya na interpelacijo zarad izgnanja Avstrijcev iz Nemške, ker so se interpelanti izrekli, da niso zadovoljni z odgovorom.

Vse to kaže, da je opozicija vse oestro opazovala in da je v vsako razpoko prikazujočo se takoj zabijala svoje zmiraj pripravljene kline.

Sodba, katero so zadnje „Novice“ izrekle o ministru Gauču, strinja se v obče z sodbami vseh večini prijaznih časnikov na Dunaji, na Českem, Tirolskem, Štajarskem — pa tudi s treznimi vnanjimi listi. Nek dunajski dopis narodno-nemške „Kölner Zeitung“ pripoveduje v nekako obrambo Conradovo, da je odstopil zarad merodajnega dela adrese večine, zahteval, da je razgovora ministrov, ker pa ta ni bil mogoč, odšel je bil pred glasovanjem rekoč, da se ne smatra več za uda te vlade. — O vit. Gauču pa piše, da je pred vstopom sprejel program vladin izrekoma pa, da je obljubil, da se zopet vpelje nadzorstvo dubovščine pri ljudskih šolah gledé narodne enakopravnosti pa da hoče vpeljati v deželah različnih narodnosti šole z redno osnovanim podukom z učnimi jeziki narodov dotične dežele.

Tako stališče bilo bi gotovo primerno sedanjemu položaju.

Iz Kamnika 9. nov. (Konec.) — Jaz zagotavljam vsakaterega, kateri koli ima senožeti in travnike, ako jih v spomladi osnaži mahu, brez vsacega gnoja se mu je uže nadjati veliko več in boljšega sena; ako bi se pa se ve da mogli navaditi, kar bi ne bilo težko, da bi vsaj nekoliko še v jeseni ali v zgodnji spomladi potrosili z gnojem, pepelom ali kompostom, gotovo bi se vsakateremu povrnil mnogobrojno njegov trud in stroški. To posebno toplo priporočam vsem gospodarjem senožet, posebno pa našim sosedom „Podgorcem“, ko imajo svoje travnike, tako imenovane senožeti v prav žalostnem stanu, ker se ve da so si sami vzrok; jaz sam sem jih uže večkrat opominjal in svetoval, da naj bolj skrbé za obdelovanje travnikov, ali kaj se čuje: eee! kaj boste gospôda kmeta učili, mi nimamo časa, da bi imeli take komedije s travniki itd. Jaz le toliko rečem, da to bile bi male komedije; moj svèt je ta-le, da bi Kamničanje in drugje zopet cela vas omislili in naročili si take brane, katere bi se nam stotero poplašale. Kje da se dobijo najboljše, svetujem obrniti se na sl. c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani, katera nam bo gotovo rada za-nje povedala.

Rekel sem tudi, da hočem omeniti o prodaji sena in o živinoreji: Tu moram zopet okarati nekaj naših in okolice gospodarjev, kateri imajo lepe travnike, in ob času košnje prodado še stoječo seno, misleči, da s tem je najmanji trud in največi dobiček; ali dragi motite se, ako seno prodaste, ne morete imeti živine (akoravno imate lepe in prostorne hleve) in ako ni živine ni gnoja, in ako ne bo gnoja, kaj bo potem? — čez nekaj let puščava, na kateri bode gospodoval mah in sčasoma vničil popolnoma lepe senožeti.

Kar se pa živinoreje tiče, moram reči, da tudi nismo na oni stopinji, na kateri bi bili lahko, o čemur se lahko prepričaš, ako pogledaš na naše sejmove, in videl bodeš, da kmalu bi rekel, niti ene krave, kakor bi morala biti — zakaj? Ker se „nikdo“ ne briga, da bi imel lepega in dobrega junca ali bika; v celem mestu in okolici (razun Mengša in Križa), ne najdeš niti enega pravega in čvrstega bika, tako da pride na vsacega tako imenovanega pravega bika 150 in še več krav, in toraj ni čuda, da se vsaki dan čuje, da krave nočejo teletiti!

Veliko vpliva na to tudi svojeglavnost našega ljudstva, ki si ne dá dopovedati, da živino snažiti je ne-

obhodno potrebno, in da je red in snaga več ko polovica krme!

Iz Ljubljane. — Deželni zbor kranjski prične, kar kor se nam poroča, dne 25. novembra in se sklenpred božičnimi prazniki. Kakor čujemo, deželni zbor ne bo imel obravnavati posebno zanimivega gradiva.

— O dolenskih mest volitvi za državni zbor, katera bo dne 12. decembra, čujemo, da so imeniki volilcev uže razporeženi, tedaj čas, da se vložé ugovori zoper sestavo imenika, ako bi bili napačni.

Gledé volitve same čujemo, da je političnim uradnikom naročeno, nikakor ne utikati se v volitev, temveč edino le gledati na to, da se volitev vrši postavno.

Na vprašanja dohajajoča nam iz volilnih krogov dolenskih mest, je li ostane grof Margheri kandidat narodne stranke, moremo danes samo toliko odgovoriti, da, kakor se nam poroča, gospod grof Margheri po željah svojih volilcev namerava zopet oglašiti svojo kandidaturo; narodna stranka pa bo pri shodu deželnega zbora v narodnem klubu kranjskih deželnih poslancev o tej zadevi sklepala. — Konečno smo pooblaščeni izreči, da je govorica o kandidaturi gospoda ces. svetovalca J. Murnika popolnoma neutemeljena.

Želeli bi bili, da bi se pri novi volitvi zopet sklenile vrste narodnih volilcev v dolenskih mestih, pa ker imamo za to premalo nade, izrekamo vsaj željo in prošnjo, da naj bi bila borba poštena in dostojna.

Gospod Alojzij Koblar,

posestnik in župan v Litiji,

dalj časa tudi deželni poslanec, zmeraj zvest narodnjak, izgleden župan in v obče zeló zaslužen za povzdigo Litije, umrl je minulo nedeljo nenadoma v železniškem vlaku med potjo z Zidanega Mosta v Ljubljano. — Pokojni bolehal je uže več let vsled neke srčne napake, je zavoljo te tudi odložil deželno poslanstvo, pa v obče njegovo bolehanje posebno zadnji čas ni bilo videti nevarno.

Pokojni odpeljal se je v soboto z doma z namenom, nakupiti vina na Bizeljskem in na Hrvatskem. Dospevši do Zidanega Mosta čutil se je slabega in zato se je odločil vrniti se nazaj in to v Ljubljano z namenom, da bi se posvetoval s svojim zdravnikom. Na Zidanem Mostu prisel se je kurirju, ki tam odhaja krog $\frac{1}{4}$ ponoči, pa, ko vlak po 5. uri dospe v Ljubljano, našel je konduktar pokojnega v vozu mrtvega, poklican zdravnik spoznal je pokojnega in izrekel, da je umrl vsled mrtvuča.

Pri mrliču našli so nad 2000 denarja; naznaila se je nesreča gospej soprogi umrlega, čegar truplo se je preneslo v mrtvašnico k sv. Krištofu, od tod pa se je v ponedeljek prepeljalo po železnici nazaj v Litijo, kjer je bil včeraj zjutraj slovesno pokopan.

Pokojni imel je mnogo grenkih prestatih kot župan litijski za čas c. k. okrajnega glavarja viteza Vestenecka.

Bog daj večni mir in pokoj izglednemu rodoljubu, zaslužnemu županu in možu obče spoštovanemu!

— Sv. Elizabete somenj v Ljubljani zadnji ponedeljek bil je primeroma neugoden. Vreme se je sicer

nekaj zboljšalo, pa ravno pred somnjem ponoči med nedeljo in ponedeljkom je več ur dež lil in pihala mrzla burja. Zato se je na somenj prignalo primeroma malo živine. Pa tudi kupčije ni bilo mnogo. Kmetje se sicer radi znebé živine, katera jim preveč hodi zarad krme, ali kolikor imajo dopitane, toda cene so v obče tako nizke, da ni čuda, ako kmet svojo živino nevoljen zopet domu žene. Samo plemena živina imela je še nekaj cene, pitana goved bila je zeló dober kup, prašiči pa skoraj po nič, ker prodajali so se nepitani po 14 gold., polpitani po 16 gold., najlepši pitanci po 18 gold. stari cent v mestu, in to, akoravno se je nekaj prešičev prodalo Tirolcem.

Tudi kupčija z drugim blagom ni bila videti veliko vredna, ker je bilo malo ljudi; k večem, ako je mrzla burja pomagala Gorenjcem spečavati njihove raznotere volnate izdelke.

— Vodja kranjske gimnazije gospod L. Krob je umirovljen, za njegovega naslednika imenovan je gosp. F. Wiesthaler, profesor ljubljanske gimnazije.

— Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Nekaj opazk gg. poverjenikom, ki bi utegnile njihov posel še močnejše olajšati. Kakor je iz tiskanega navoda in iz uravnave knjižic samih razvidno, so knjižice preračunjene za 100 udov in na dobo jednega leta, oziroma 12 mesecev s krajcarskimi, ozirama z desetkrajcarskimi doneski, tedaj na pravilno prinašanje doneskov v posebnih obrokih. Skušnja nas pa uči in sploh znano je, da se dosti prostovoljnih doneskov nabere v veseli družbi po gostilnah, pri zabavah, veselicah in koncertih, pri igrah za posebne kazni, pri stavah itd. Tu se ne more jemati ozira na donesek vsacega posameznega uda dotične družbe; tu se le reče, v tej in tej družbi se je skladalo za „Narodni Dom“ in zložilo toliko. Ker se po tej poti posebno krajcarske knjižice, preračunjene na manjše svote, lahko prazné, bi svetovali gg. poverjenikom, naj odmenijo takim slučajem kar cele strani v svojih knjižicah z napisi, kakor na pr.: Vesela družba od — do —; ali: Kazni pri igri od — do — itd. To vgaja tem bolje, ker se nabirajo v taci slučajih po navadi okrogle svote, recimo 50, 60 krajcarjev itd., ne pa 12, 24, 36, 48 kr. itd., kar bi se skladalo in vjemalo s posameznimi predali v knjižicah.

Število razprodanih knjižic je v pretečenem tednu narastlo za tri krajcarskih, tako da imamo razprodanih sedaj 21 krajcarskih knjižic. Dobili smo namreč kot 19. krajcarsko knjižico pod št. 299 (poverjenik g. A. J.) iz Krškega, kot 20. knjižico pod št. 110 (poverjenik g. J. K.) iz Reke pri Cirknem in kot 21. knjižico pod št. 298 (poverjenik g. J. L.) tudi iz Krškega.

Razun tega došel nam je od nekod mesečni donesek na desetkrajcarsko knjižico. Lepa hvala marljivim nabiralcem!

(Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Delegaciji ste včeraj većinoma rešili svoje naloge; ker je pa vsled srbsko-bolgarske vojske položaj postal jako resen, govori se, da bo za sedaj zborovanje delegacij samo pretrgano, zato da se takoj lahko skličeta, ako bi bila naša država prisiljena, kaj izrednega ukreniti, za kar bi se morale zaslišati pred delegaciji.

Nedeljo večer bila je pri ministru grofu Kalnoky-u tretja soarea za delegate. Ponedeljek večer pa je novi